

Niskie podatki

Podręcznik Niskie podatki

Stan na 1 lipca 2022 r.

Spis treści

1. Najważniejsze zmiany	3
1.1. Nowa skala podatkowa	3
1.2. Uchylenie ulgi dla klasy średniej	4
1.3. Uchylenie mechanizmu rolowania zaliczek na podatek	5
1.4. Preferencyjne rozliczenie osób samotnie wychowujących dzieci	6
1.5. Rozliczanie składek zdrowotnych	7
1.5.1. Podatek liniowy	7
1.5.2. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	9
1.5.3. Karta podatkowa	10
1.6. Rozszerzenie zwolnień przedmiotowych	10
1.6.1. Zmiany w uldze dla młodych, uldze na powrót, uldze dla rodzin 4+ oraz uldze dla pracujących seniorów	10
1.6.2. Zmiany dla osób pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne	13
1.7. Dodatkowy zwrot podatku w związku z likwidacją ulgi dla klasy średniej	14
2. Zmiany w obowiązkach płatników podatku dochodowego od osób fizycznych	18
2.1. Stosowane kwoty wolnej w trakcie roku	18
2.2. Wnioski i oświadczenia podatników	20
2.3. Brak obowiązku poboru zaliczek na podatek	23
3. Zmiany w ulgach podatkowych	25
3.1. Ulga na związki zawodowe	25
3.2. Ulga na zabytki	26
3.3. Zwrot niewykorzystanej ulgi na dzieci	27
4. Zmiana formy opodatkowania dochodów (przychodów) osiągniętych w 2022 r.	30
4.1. Zmiana formy opodatkowania po zakończeniu roku	30
4.2. Zmiana formy opodatkowania w trakcie 2022 roku	31
5. Pozostałe zmiany	33
5.1. Zmiana terminu składania PIT-28 i PIT-28S	33
5.2. Zmiana terminu płatności ryczałtu za grudzień/IV kwartał	33
5.3. Zmiana terminu zaliczenia do KUP składek finansowanych przez płatnika	34
5.4. Odroczenie wdrożenia JPK PIT/CIT	34

1. Najważniejsze zmiany

1.1. Nowa skala podatkowa

Od 1 lipca 2022 r. – do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje nowa skala podatkowa, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy PIT¹.

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000 zł	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3 600 zł
120 000 zł		10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

Co się zmienia

W stosunku do skali podatkowej obowiązującej do końca czerwca 2022 r. zmianie uległa:

- z 17% do **12%** stawka podatku dochodowego od osób fizycznych w pierwszym przedziale skali podatkowej,
- z 5 100 zł do **3 600 zł** kwota zmniejszająca podatek, która jest konsekwencją obniżenia do 12% stawki podatku ($30\,000\text{ zł} \times 12\% = 3\,600\text{ zł}$),
- z 425 zł do **300 zł** 1/12 kwoty zmniejszającej podatek stosowanej przy obliczaniu miesięcznych zaliczek na podatek, która jest konsekwencją zmiany kwoty zmniejszającej podatek ($3\,600 \div 12 = 300\text{ zł}$).

Co pozostaje bez zmian

Utrzymane zostały takie elementy skali podatkowej jak:

- kwota wolna od podatku wynosząca **30 000 zł**,
- próg dochodowy na poziomie **120 000 zł**, który w skali podatkowej wyznacza granicę pomiędzy stawką 12% a 32%,
- wysokość miesięcznego dochodu wynoszącego **2 500 zł**, który nie powoduje obowiązku zapłaty zaliczki na podatek ($2\,500\text{ zł} \times 12\% - 300\text{ zł} = 0\text{ zł}$).

Do nowej 12% stawki podatku dostosowano wysokość stawki zryczałtowanego podatku dochodowego od tzw. małych umów cywilnoprawnych, w przypadku których kwota należności określona w umowie zawartej z osobą niebędącą pracownikiem płatnika nie przekracza 200 zł (art. 30 ust. 1 pkt 5a ustawy PIT).

¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.).

Przykład 1

Pani Agnieszka uzyskuje przychody ze stosunku pracy, od których płatnik, obliczając zaliczki na podatek na podstawie złożonego przez panią Agnieszkę oświadczenia PIT-2 do 30 czerwca 2022 r. stosował 1/12 kwoty zmniejszającej podatek w kwocie 425 zł. Czy w związku ze zmianą od 1 lipca 2022 r. kwoty zmniejszającej podatek (300 zł) pani Agnieszka będzie zobowiązana do zwrotu jej różnicy poprzez dopłatę do zeznania rocznego lub dopłatę do zaliczek korygowanych przez płatnika za okres do końca czerwca 2022 r.?

Odpowiedź: Nie. Zmiana 1/12 kwoty zmniejszającej podatek z 425 zł na 300 zł nie oznacza obowiązku ani dopłaty przez pracownika w zeznaniu rocznym, ani też korygowania list płac przez pracodawcę za okresy do końca czerwca 2022 r. Wysokość 1/12 kwoty zmniejszającej podatek wynika z obniżenia stawki podatkowej (z 17% do 12%), a nie ze zmiany kwoty wolnej od podatku – ta bowiem pozostaje na poziomie 30 000 zł (miesięcznie 2 500 zł).

Do 30.06.2022 r. $2\ 500\ \text{zł} \times 17\% - 425\ \text{zł} = 0\ \text{zł}$

Od 1.07.2022 r. $2\ 500\ \text{zł} \times 12\% - 300\ \text{zł} = 0\ \text{zł}$

Przykład 2

Pan Krzysztof w 2022 r. uzyskiwał przychody (dochody) ze stosunku pracy oraz z najmu opodatkowanego na zasadach ogólnych. Jaką stawkę podatku pan Krzysztof powinien zastosować, dokonując rozliczenia podatku należnego za 2022 r. (zmiana stawki podatku w trakcie 2022 r. z 17% na 12%)?

Odpowiedź: Pan Krzysztof, dokonując rozliczenia podatku należnego za 2022 r., powinien zastosować zasady obowiązujące na 31 grudnia 2022 r., tj. ze stawkami 12% i 32%.

1.2. Uchylenie ulgi dla klasy średniej

Obowiązująca od 1 stycznia 2022 r. ulga dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej zwana potocznie ulgą dla klasy średniej² polega na odliczeniu od dochodu kwoty, która jest ustalana indywidualnie w oparciu o wysokość uzyskanych przychodów.

Odliczenie to dotyczyło (do 30 czerwca br.) wyłącznie podatników, którzy uzyskali przychody z pracy na etacie oraz z pozarolniczej działalności gospodarczej w łącznej wysokości od 68 412 zł do 133 692 zł rocznie. Rozwiązanie to dotyczyło przychodów podlegających opodatkowaniu na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, z tym że w przypadku przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej kwota ta dotyczyła przychodów pomniejszonych o koszty uzyskania przychodów z tytułu prowadzenia tej działalności, z wyłączeniem z tych kosztów składek na ubezpieczenia społeczne.

Więcej informacji dotyczących tzw. ulgi dla klasy średniej znajdziesz [tutaj](#).

² Art. 26 ust. 1 pkt 2aa ustawy PIT.

Co się zmienia

Od 1 lipca 2022 r. nie obowiązuje ulga dla klasy średniej³.

Ulgę dla klasy średniej zastąpiło obniżenie o 5 pkt. proc. niższej stawki podatku w skali podatkowej, czyli z 17% do 12%.

Ważne!

Uchylenie ulgi dla klasy średniej zostało wprowadzone przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów pracowników oraz przedsiębiorców, będących do 30 czerwca 2022 r. jej adresatami.

Jeśli okaże się, że podatek należny za 2022 r. obliczony bez zastosowania ulgi dla klasy średniej jest wyższy od podatku obliczonego bez uwzględnienia zmian wprowadzonych 1 lipca 2022 r., podatnik otrzyma zwrot z urzędu skarbowego.

Więcej informacji na temat zwrotu z urzędu skarbowego z tytułu uchylenia ulgi dla klasy średniej znajdziesz [tutaj](#).

1.3. Uchylenie mechanizmu „rolowania” zaliczek na podatek

Rolowanie zaliczek to szczególny mechanizm poboru zaliczek na podatek, o którym mowa w:

- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 2022 r. w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (Dz. U. poz. 28),
- art. 53a ustawy PIT⁴.

Rolowanie zaliczek polega na przesunięciu terminu w jakim płatnicy (w szczególności zakłady pracy, organy rentowe oraz zleceniodawcy) pobierają i przekazują do urzędu skarbowego zaliczki na podatek w 2022 r.

Więcej informacji dotyczących mechanizmu rolowania zaliczek na podatek znajdziesz [tutaj](#).

Co się zmienia

Od 1 lipca 2022 r. nie obowiązuje mechanizm rolowania zaliczek. Płatnicy nie obliczają już zaliczek na dwa sposoby, czyli według zasad obowiązujących na 1 stycznia 2022 r. oraz na 31 grudnia 2021 r., a następnie **nie pobierają** ich w wysokości nie wyższej niż te, które obliczali według zasad z 2021 r.

Mechanizm rolowania zaliczek zastępuje obniżenie o 5 pkt. proc. najniższej stawki podatku w skali podatkowej, czyli z 17% do 12%.

³ Art. 26 ust. 1 pkt 2aa ustawy PIT.

⁴ Art. 53a ustawy PIT wszedł w życie w dniu 10 marca 2022 r. na mocy art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. poz. 558).

Przykład 1

Pan Tomasz uzyskuje przychody ze stosunku pracy. Do końca czerwca 2022 r. zakład pracy pobierał zaliczki w wysokości nie wyższej niż obliczone według zasad z 2021 r. Czy w związku z uchycieniem od 1 lipca 2022 r. mechanizmu rolowania zaliczek na podatek płatnik powinien dokonać korekty zaliczek za okres do 30 czerwca?

Odpowiedź: Nie, płatnik nie ma obowiązku korygowania list płac za okres do 30 czerwca.

1.4. Preferencyjne rozliczenie osób samotnie wychowujących dzieci

Polski Ład zmienił rodzaj preferencji dla osób samotnie wychowujących dzieci. Od 1 stycznia 2022 r. wprowadził tzw. ulgę 1 500⁵ oraz zlikwidował możliwość ustalania podatku na skali w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci.

[Tutaj](#) przeczytasz o preferencjach według stanu na 1 stycznia 2022 r. Obowiązują one do 30 czerwca 2022 r.

Co się zmienia

Od 1 lipca 2022 r. osoby samotnie wychowujące dzieci mogą ponownie obliczać podatek na preferencyjnych zasadach, które w stosunku do roku 2021 r. uwzględniają również zmiany w wysokości kwoty wolnej od podatku.

Nowe zasady zastępują tzw. ulgę 1 500 i polegają na obliczeniu rocznego podatku na skali w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci.

Propozycja ta jest powiązana z inną, polegającą na tym, że renty małoletnich dzieci, w tym **renty rodzinne**, nie są już łączone z dochodami rodzica. Oznacza to, że świadczenia te korzystają z odrębnej kwoty wolnej od podatku wynoszącej **30 000 zł**. Dodatkowo renty małoletnich dzieci nie podlegają składce zdrowotnej.

Zmianie uległa również wysokość kryterium dochodowego pełnoletniego uczącego się dziecka (do ukończenia 25. roku życia) warunkującego możliwość skorzystania przez rodzica:

- z preferencyjnego opodatkowania dochodów osoby samotnie wychowującej dziecko lub dzieci,
- ze zwolnienia w ramach tzw. ulgi dla rodzin 4+,
- z podatkowej ulgi na dzieci.

⁵ Art. 27ea ustawy PIT.

W stosunku do 2021 r. kwota ta wzrosła z 3 089 zł do równowartości dwunastokrotności renty socjalnej według stanu na grudzień roku podatkowego (w 2022 r. jest to kwota **16 061,28 zł**). Istotne jest także to, że wraz ze wzrostem/waloryzacją kwoty renty socjalnej limit ten rokrocznie również będzie wzrastał.

Nowe zasady obowiązują od 1 lipca 2022 r., ale mają zastosowanie do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2022 r.

1.5. Rozliczanie składek zdrowotnych

Sposób rozliczania w podatku dochodowym części zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne jest inny w przypadku opodatkowania podatkiem liniowym⁶, inny w przypadku opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych i inny w przypadku opodatkowania kartą podatkową⁷.

Regulacje dotyczące rozliczania części zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w podatku dochodowym mają zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od 1 stycznia 2022 r.

1.5.1. Podatek liniowy

Podatnicy, którzy opodatkowują dochody podatkiem liniowym, mogą alternatywnie:

- zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów, albo
- odliczyć od dochodu,

– maksymalnie 8 700 zł rocznie zapłaconych w roku podatkowym składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Odliczeniu podlegają składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej podatkiem liniowym oraz za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym podatkiem liniowym. Podatnik nie może zatem rozliczyć w podatku liniowym składek zapłaconych z innego tytułu, np. z tytułu stosunku pracy.

Przepisy o podatku dochodowym nie definiują pojęcia osoby współpracującej. W tym zakresie znajdują zastosowanie przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którymi za **osobę współpracującą** z osobami prowadzącymi działalność uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności⁸.

⁶ Opodatkowanie, o którym mowa w art. 30c ustawy PIT.

⁷ Opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych i kartą podatkową reguluje ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1993, z późn. zm.).

⁸ Art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009).

Podatnik decyduje o sposobie, w jaki skorzysta z rozliczenia składek zdrowotnych w podatku dochodowym. Podatnik może przysługujący limit w całości rozliczyć w kosztach uzyskania przychodów, odliczyć od dochodu, albo limit wykorzystać w ten sposób, że w części kwota limitu zostanie zaliczona do kosztów uzyskania przychodów i w części odliczona od dochodu.

Rozliczeniu w podatku dochodowym podlegają składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁹.

Wysokość kwoty limitu jest waloryzowana przez Ministra Finansów. Kwota limitu będzie corocznie podwyższana o wskaźnik odpowiadający ilorazowi kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ogłoszonej w roku poprzednim na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru tych składek ogłoszonej dwa lata wstecz, w zaokrągleniu do pełnych 100 złotych w górę.

Wysokość zwaloryzowanej kwoty Minister Finansów ogłasza w Dz. Urz. „Monitor Polski”, do końca roku poprzedzającego rok podatkowy. To oznacza, że do końca 2022 r. Minister Finansów ogłosi kwotę limitu na 2023 r.

Składka zdrowotna jest rozliczana w podatku liniowym w trakcie roku podatkowego przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy, zarówno w przypadku zaliczenia składki do kosztów uzyskania przychodów, jak i jej odliczenia od dochodu.

Z możliwości rozliczenia składki zdrowotnej w trakcie roku korzystają również podatnicy opłacający zaliczki w sposób uproszczony. Zaliczki uproszczone są obliczane od dochodu wykazanego w latach poprzednich. Podatnicy przy obliczaniu zaliczek uproszczonych nie uwzględniają dochodu z roku bieżącego. Z tego względu podatnicy, którzy opłacają zaliczki uproszczone, mogą pomniejszać te zaliczki o 19% składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconej w danym miesiącu¹⁰.

Przy odliczaniu składki zdrowotnej od zaliczki opłacanej w sposób uproszczony obowiązuje ten sam limit, który obowiązuje przy odliczaniu składki zdrowotnej od dochodu, z tym że ten limit należy dostosować do odliczenia od podatku (zaliczki). Stąd podatnik opłacający zaliczki uproszczone w 2022 r. odliczy od tych zaliczek kwotę 1 653 zł, co odpowiada kwocie 8 700 zł odliczanej od dochodu ($19\% \times 8\,700\text{ zł} = 1\,653\text{ zł}$).

Składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiące podstawę obliczenia obniżki zaliczki uproszczonej są wliczane do kwoty limitu 8700 zł odliczanej od dochodu z działalności gospodarczej podlegającego opodatkowaniu podatkiem liniowym. W praktyce oznacza to, że podatnik, który w danym miesiącu zapłacił np. 5 000 zł składki na ubezpieczenie zdrowotne, może odliczyć od zaliczki uproszczonej 950 zł ($19\% \times 5\,000\text{ zł}$).

⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.).

¹⁰ Art. 44 ust. 6j ustawy PIT.

Kwota 5 000 zł stanowi podstawę obliczenia obniżki zaliczki uproszczonej i obniża limit w kwocie 8 700 zł.

Ważne!

Podatnicy opłacający zaliczki uproszczone nie muszą czekać do końca roku podatkowego, żeby rozliczyć składki zdrowotne zapłacone przed wejściem w życie przepisów dających możliwość ich rozliczenia w podatku dochodowym, czyli za miesiące od stycznia do czerwca 2022 r. Podatnicy ci, dokonując wpłaty zaliczki miesięcznej, mogą pomniejszyć wysokość tej wpłaty za miesiące od lipca do grudnia 2022 r. o kwotę stanowiącą 19% zapłaconych od stycznia do czerwca 2022 r. składek na ubezpieczenie zdrowotne.

1.5.2. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

Podatnicy opłacający ryczałt mogą pomniejszyć przychód z działalności gospodarczej o 50% zapłaconej składki zdrowotnej. W przypadku opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych nie ma kwotowo określonego limitu składek podlegających odliczeniu od przychodów.

Odliczeniu podlega składka zapłacona w związku z prowadzoną działalnością opodatkowaną ryczałtem za siebie i za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym ryczałtem. Nie można zatem od przychodu opodatkowanego ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych odliczyć części składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconej z innego tytułu, np. od dochodu ze stosunku pracy albo od dochodu z działalności gospodarczej opodatkowanego podatkiem liniowym czy skalą podatkową.

Składki zdrowotne mogą być uwzględniane przy obliczaniu ryczałtu wpłacanego w trakcie roku podatkowego, tj. ryczałtu miesięcznego albo ryczałtu kwartalnego.

Podobnie jak w przypadku rozliczania zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w podatku liniowym, także w przypadku ryczałtu odliczeniu podlegają składki zapłacone na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ważne!

Przy obliczaniu ryczałtu miesięcznego lub kwartalnego, począwszy od ryczałtu należnego za czerwiec 2022 r. albo za drugi kwartał 2022 r., podatnicy mogą uwzględnić 50% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych przed 1 lipca 2022 r. To oznacza, że np. składkę zapłaconą za styczeń lub luty 2022 r. podatnik może rozliczyć w trakcie roku, a nie dopiero w zeznaniu rocznym.

1.5.3. Karta podatkowa

Podatnicy opłacający podatek dochodowy w formie karty podatkowej ustalony decyzją naczelnika urzędu skarbowego mogą pomniejszyć ten podatek o 19% zapłaconej składki zdrowotnej.

W 2022 r. to jest 19% z 270,90 zł = **51,47 zł** ($9\% \times 3\,010\text{ zł} = 270,90\text{ zł}$).

Również w przypadku karty podatkowej odliczeniu podlegają składki zapłacone zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Składki zdrowotne odliczone od karty podatkowej są rozliczane w deklaracji PIT-16A składanej po upływie roku, w terminie do końca lutego następnego roku. W tym terminie będą rozliczane w deklaracji PIT-16A składki zdrowotne już za 2022 r.

Wzór deklaracji udostępnia Minister Finansów w BIP na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu.

Ważne!

Karta podatkowa wpłacana po wejściu w życie przepisów umożliwiających odliczenie części zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne może być pomniejszana o 19% składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych przed ich wejściem w życie.

1.6. Rozszerzenie zwolnień przedmiotowych

1.6.1. Zmiany w uldze dla młodych, uldze na powrót, uldze dla rodzin 4+ oraz uldze dla pracujących seniorów

Ulga dla młodych obowiązuje od 1 sierpnia 2019 r. Z ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów podatnicy mogą korzystać od 1 stycznia 2022 r. Każda z tych ulg polega na zwolnieniu od podatku dochodowego od osób fizycznych określonych przychodów.

Tutaj sprawdzisz kto jest uprawniony do każdej z tych preferencji według stanu na 30 czerwca 2022 r.

Co się zmienia

Od 1 lipca 2022 r. zakresem tych ulg objęte są także przychody z **zasiłku macierzyńskiego**, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa¹¹.

Tutaj przeczytasz komu przysługuje zasiłek macierzyński.

Zmiana ta wchodzi w życie w połowie roku, ale ma zastosowanie do zasiłku macierzyńskiego wypłaconego od początku 2022 r.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, z późn. zm.

Oznacza to, że w przypadku osoby uprawnionej do ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, ze zwolnienia od podatku korzysta także zasiłek macierzyński wypłacony od stycznia do czerwca 2022 r.

Wolna od podatku jest ta część otrzymanego w roku podatkowym zasiłku macierzyńskiego, która łącznie z innymi przychodami objętymi tymi ulgami nie przekracza rocznie 85 528 zł.

Stosowanie ulgi przez płatników

Ważne!

Jeśli:

- jesteś osobą uprawnioną do ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów,
- otrzymujesz zasiłek macierzyński oraz
- chcesz, aby zasiłek macierzyński korzystał ze zwolnienia od podatku na etapie poboru zaliczek na podatek,

złóż płatnikowi oświadczenie, że spełniasz warunki do stosowania co najmniej jednej z tych ulg.

Po otrzymaniu oświadczenia płatnik (zakład pracy, organ rentowy) zastosuje ulgę na powrót, ulgę dla rodzin 4+ lub ulgę dla pracujących seniorów. Ta sama zasada dotyczy ulgi dla młodych stosowanej przez organ rentowy.

Uwaga!

Ulgę dla młodych organ rentowy stosuje wyłącznie na wniosek podatnika.

Po otrzymaniu oświadczenia/wniosku płatnik oblicza zaliczkę z uwzględnieniem ulg, do których masz prawo, przy czym jeśli składasz je:

- zakładowi pracy – stosuje on zwolnienie najpóźniej do miesiąca następującego, po miesiącu, w którym otrzymał oświadczenie,
- organowi rentowemu – stosuje on zwolnienie najszybciej jak może, z tym że w przypadku zasiłku macierzyńskiego wypłacanego od 1 stycznia 2023 r., najpóźniej od drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymał oświadczenie/wniosek.

Więcej na temat nowych zasad składania oświadczeń i wniosków przeczytasz [tutaj](#).

Ulgi w formularzach PIT

Informacja o wysokości ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów, jaką płatnicy zastosowali przy poborze zaliczek na podatek, płatnik podaje w imiennych informacjach podatkowych (PIT-11, PIT-11A).

Przychody, które korzystają ze zwolnienia w ramach omawianych ulg, nie podlegają opodatkowaniu w zeznaniu podatkowym.

Ważne!

Jeżeli korzystasz z ulgi dla rodzin 4+, to dla celów rozliczenia rocznego składasz do urzędu skarbowego informację o dzieciach, których posiadanie uprawnia Cię do tej ulgi.

Informację tę składasz na wzorze PIT-DZ w terminie do 30 kwietnia następnego roku podatkowego. Wzór jest dostępny na stronie BIP Ministerstwa Finansów.

W PIT-DZ podajesz liczbę dzieci, ich numery PESEL, a w przypadku braku tych numerów imiona, nazwiska i daty urodzenia czworga dzieci.

Nie składasz PIT-DZ, jeśli za rok podatkowy złożyłeś zeznanie, wykazując w nim dzieci, które uprawniają Cię do ulgi dla rodzin 4+.

Przykład 1

Pani Ania urodziła dziecko. Nie może się nim opiekować ze względu na swój stan zdrowia. Zasiłek macierzyński pobiera ojciec dziecka, który nie ukończył jeszcze 26. roku życia. Czy zasiłek ten korzysta ze zwolnienia od podatku skoro otrzymuje go inna osoba niż matka dziecka?

Odpowiedź: Tak, zasiłek macierzyński, który otrzymuje ojciec lub inny członek najbliższej rodziny również korzysta ze zwolnienia. O zastosowaniu ulgi nie przesądza to, czy jest on wypłacany matce dziecka, lecz to, czy jest to zasiłek, o którym mowa w ustawie z 25 czerwca 199 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa, oraz czy jest wypłacany osobie spełniającej warunki do ulgi dla młodych, czyli osobie, która na moment otrzymania zasiłku nie ukończyła 26. roku życia oraz nie wykorzystwała w całości limitu tej ulgi.

Przykład 2

Od sierpnia Pani Agnieszka otrzymuje zasiłek macierzyński. ZUS pobiera od niego zaliczkę na podatek. Pani Agnieszka chce wiedzieć, czy płatnik postępuje prawidłowo, skoro ona nie ukończyła jeszcze 26. roku życia?

Odpowiedź: Tak, ZUS ma prawo pobierać zaliczkę na podatek w sytuacji, gdy Pani Agnieszka nie złożyła do ZUS wniosku o stosowanie ulgi dla młodych.

Przykład 3

W pierwszym półroczu 2022 r., w związku z urodzeniem czwartego dziecka Pani Katarzyna otrzymywała zasiłek macierzyński, od którego była pobrana zaliczka na podatek. Po 30 czerwca 2022 r. Pani Katarzyna chce odzyskać wcześniej zapłaconą zaliczkę. Czy ma do tego prawo?

Odpowiedź: Tak, Pani Katarzyna ma prawo do zwrotu nadpłaconego podatku. Odzyska go w rozliczeniu rocznym. W praktyce polega to na złożeniu zeznania i obliczeniu podatku wyłącznie od przychodów podlegających opodatkowaniu (czyli z pominięciem przychodów zwolnionych), a następnie obliczenie różnicy pomiędzy sumą zapłaconych w trakcie roku zaliczek (w tym pobranych przez

płatnika od zasiłku macierzyńskiego), a podatkiem należnym wynikającym z zeznania. Jeśli kwota zapłaconych zaliczek jest wyższa od kwoty podatku należnego, powstaje nadpłata w wysokości różnicy między tymi kwotami, która jest zwracana przez urząd skarbowy.

Przykład 4

Jestem płatnikiem. Wypłacam zasiłek macierzyński, który w całości korzysta ze zwolnienia w ramach np. ulgi na powrót. Nie pobieram od niego zaliczki. Czy muszę kwoty tego zasiłku wykazywać w informacji PIT-II?

Odpowiedź: Tak, w przypadku ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów, płatnicy muszą wykazywać kwoty tych ulg w informacji PIT-II (w części G).

1.6.2. Zmiany dla osób pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne

Do 30 czerwca 2022 r., na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 38 ustawy PIT, wolne od podatku są świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 000 zł. Chodzi głównie o przychody od byłego zakładu pracy, jego następcy prawnego lub związków zawodowych.

Co się zmienia

Od 1 lipca 2022 r. beneficjentami tego zwolnienia są również osoby pobierające nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. Wzrasta również roczny limit zwolnienia z 3 000 zł do 4 500 zł.

Tutaj sprawdzisz komu przysługuje nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Oznacza to, że jeśli pobierasz nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, to od 1 lipca 2022 r. nie płacisz podatku od przychodów, jakie otrzymujesz w związku z uprzednio łączącym Cię stosunkiem pracy, stosunkiem służbowym lub spółdzielczym stosunkiem pracy z zakładem pracy, pod warunkiem, że nie został przekroczony limit zwolnienia.

Ważne!

W limicie 4 500 zł uwzględniasz również te przychody, które w związku z uprzednio łączącym Cię stosunkiem pracy, stosunkiem służbowym lub spółdzielczym stosunkiem pracy z zakładem pracy otrzymujesz w tym samym roku jako emeryt lub rencista.

Zwolnienie w nowym brzmieniu ma zastosowanie do przychodów uzyskanych od początku 2022 r.

Ważne!

W zeznaniu nie wykazujesz i nie opodatkowujesz świadczeń, które, będąc osobą pobierającą nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, otrzymałeś do kwoty 4 500 zł w pierwszym półroczu 2022 roku w związku z uprzednio łączącym stosunkiem pracy z zakładem pracy.

Przykład 1

Pani Barbara jest pedagogiem. Uczyła w kilku szkołach. Teraz pobiera nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. W tym samym roku od byłego pracodawcy otrzymała świadczenie niepieniężne o wartości 3 000 zł, a od związków zawodowych świadczenie pieniężne 2 000 zł. Czy ze zwolnienia podatku korzysta 5 000 zł, skoro żadne świadczenie nie przekracza kwoty 4 500 zł?

Odpowiedź: Nie, ze zwolnienia od podatku korzysta wyłącznie 4 500 zł, czyli tyle ile wynosi limit zwolnienia, niezależnie od liczby podmiotów, które udzieliły świadczenia.

Przykład 2

Pan Kazimierz pobiera nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. Od byłego zakładu pracy otrzymał świadczenie pieniężne w wysokości 1 000 zł. Nie płacił od niego podatku w trakcie roku. Czy musi go opodatkować w zeznaniu podatkowym?

Odpowiedź: Nie, przychodów, które korzystają w całości ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 38 ustawy PIT, nie opodatkowuje się w zeznaniu podatkowym.

1.7. Dodatkowy zwrot podatku w związku z likwidacją ulgi dla klasy średniej

Od 1 lipca 2022 r. nie obowiązuje ulga dla klasy średniej. Nie jest już stosowana ani przy obliczaniu zaliczek na podatek, ani w rozliczeniu rocznym za rok 2022.

Brak tego odliczenia rekompensuje obniżona o 5 pkt. proc. (z 17% do 12%) najniższa stawka podatku w skali podatkowej. Dodatkowym zabezpieczeniem przed wzrostem podatku z tytułu likwidacji ulgi dla klasy średniej – u dotychczasowych beneficjentów tej preferencji – jest specjalny mechanizm, który gwarantuje, że po zmianach wprowadzonych od 1 lipca 2022 r. podatnicy nie zapłacą wyższego podatku.

W praktyce polega to na tym, że jeśli okaże się, że podatek należny obliczony bez zastosowania ulgi dla klasy średniej jest wyższy od podatku obliczonego bez uwzględnienia zmian wprowadzonych 1 lipca 2022 r., urząd skarbowy zwróci ci kwotę odpowiadającą tej różnicy.

Uwaga!

Aby otrzymać zwrot z urzędu skarbowego z tytułu likwidacji ulgi dla klasy średniej nie musisz nic robić. Urząd skarbowy sam przeliczy Twój podatek na dwa sposoby i poinformuje Cię o kwocie zwrotu, jeśli ta wystąpi.

Sprawdź czy otrzymasz dodatkowy zwrot

Dodatkowy zwrot należy się, gdy:

- za 2022 r. złożyłeś zeznanie PIT-36 albo PIT-37, z którego wynika, że w tym roku uzyskałeś podlegające opodatkowaniu na skali przychody:
 - z pracy na etacie (stosunek pracy, stosunek służbowy, praca nakładcza, spółdzielczy stosunek pracy) oraz
 - z pozarolniczej działalności gospodarczej (chodzi o przychody pomniejszone o koszty podatkowe prowadzenia tej działalności inne niż składki na ubezpieczenia społeczne, zapłacone za Ciebie i osoby współpracujące)w łącznej wysokości mieszczącej się w przedziale od 68 412 zł do 133 692 zł;
- podatek należny za 2022 r., który obliczyłeś w zeznaniu PIT-36 albo PIT-37, jest wyższy od hipotetycznego podatku należnego za 2022 r.

Jeśli zeznanie PIT-36 albo PIT-37 złożyłeś wspólnie z małżonkiem, pamiętaj, że warunek wysokości uzyskanych przychodów jest spełniony również wtedy, gdy połowa Waszych łącznych przychodów (wyżej wymienionych, czyli z pracy na etacie oraz pozarolniczej działalności gospodarczej) mieści się w przedziale od 68 412 zł do 133 692 zł. Dotyczy to również sytuacji, gdy indywidualnie żadne z Was nie spełnia tego warunku, np. nie uzyskuje określonego rodzaju przychodów lub uzyskuje je w wysokości innej niż jest wymagana.

Wysokość tak ustalonego podatku należnego za 2022 r. urząd skarbowy porównuje z hipotetycznym podatkiem należnym za 2022 r.

Czym jest hipotetyczny podatek należny za 2022 r.

Hipotetyczny podatek należny za 2022 r. (dalej: **hipotetyczny podatek**) to podatek teoretyczny. W praktyce nie musisz go obliczać ani płacić. Jest on ustalany wyłącznie po to, aby sprawdzić, czy obniżenie stawki z 17% do 12% całkowicie rekompensuje likwidację ulgi dla klasy średniej.

Ważne!

Hipotetyczny podatek jest obliczany według skali podatkowej ze stawkami 17% i 32% oraz z uwzględnieniem ulgi dla klasy średniej.

Hipotetyczny podatek oblicza urząd skarbowy. Ty nie musisz tego robić.

Przy obliczaniu hipotetycznego podatku urząd skarbowy stosuje te same zasady, co Ty w zeznaniu. Oznacza to, że oblicza podatek od tych samych przychodów, z uwzględnieniem tych samych ulg oraz wybranego przez Ciebie sposobu opodatkowania.

Różnica w ustalaniu podatku należnego w zeznaniu za 2022 r. oraz podatku hipotetycznego polega na tym, że dla potrzeb obliczenia należnego podatku za 2022 r. (czyli przez podatnika w zeznaniu) nie jest stosowana ulga dla klasy średniej oraz podatek obliczany jest według skali obowiązującej od 1 lipca 2022 r., tj. ze stawkami 12% i 32%.

Przy ustalaniu hipotetycznego podatku urząd skarbowy uwzględni ulgę dla klasy średniej oraz oblicza podatek według „starej” skali podatkowej ze stawkami 17% i 32%.

PORÓWNANIE	Podatek należny za 2022 r.	Hipotetyczny podatek należny za 2022 r.
Ulga dla klasy średniej	nie jest stosowana	jest stosowana
Skala podatkowa	ze stawkami 12% i 32%	ze stawkami 17% i 32%
Kto oblicza	podatnik	urząd skarbowy

Ustalając wysokość ulgi dla klasy średniej urząd skarbowy bierze pod uwagę szczególne regulacje dotyczące stosowania tej preferencji przez małżonków. O ile zatem rozliczyłeś się wspólnie z małżonkiem, urząd skarbowy przeliczy wysokość ulgi dla klasy średniej w każdym możliwym wariantcie i zastosuje ten, który jest dla Ciebie/Was najkorzystniejszy.

Wysokość kwoty do zwrotu

Masz prawo do zwrotu w wysokości różnicy pomiędzy podatkiem należnym za 2022 r. (wynikającym z zeznania) a hipotetycznym podatkiem (obliczonym przez urząd skarbowy).

Termin i zasady zwrotu

W przypadku, gdy wystąpi kwota do zwrotu, urząd skarbowy informuje Cię o tym w ciągu 21 dni od dnia złożenia zeznania.

Do 21-dniowego okresu nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

Informację o wystąpieniu kwoty do zwrotu urząd skarbowy przekazuje na piśmie. Informacja ta, zamiast podpisu osoby upoważnionej do jej wydania, może zawierać podpis mechanicznie odtwarzany tej osoby lub nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do jej wydania.

Kwota do zwrotu traktowana jest jak nadpłata. Zatem jest zwracana w terminie 45 dni od dnia złożenia zeznania za pomocą środków komunikacji elektronicznej albo w terminie 3 miesięcy, jeżeli zeznanie złożyłeś papierowo. Jeżeli kwotę tę otrzymałeś nienależnie lub w wysokości większej od należnej, musisz ją oddać.

W przypadku złożenia korekty zeznania lub wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego w innej wysokości niż wynikająca z tego zeznania lub tej

korekty, urząd skarbowy na nowo ustala kwotę do zwrotu z tytułu likwidacji ulgi dla klasy średniej.

Przykład 1

Pan Zdzisław jest zatrudniony na umowę o pracę. W 2022 r. zarobił 150 tys. zł i chciałby wiedzieć, czy w jego przypadku urząd skarbowy obliczy hipotetyczny podatek i porówna go z podatkiem należnym wykazanym w zeznaniu?

Odpowiedź: Tak, ale tylko wtedy, gdy Pan Zdzisław złoży wspólne zeznanie z żoną, w którym połowa łącznych przychodów obojga małżonków (kwalifikujących do ulgi dla klasy średniej) wyniesie od 68 412 zł do 133 692 zł. Rozliczając się indywidualnie Pan Zdzisław nie spełnia bowiem wymogów ulgi dla klasy średniej (wysokość uzyskanych przychodów wykracza poza limit).

Przykład 2

Pani Marta samotnie wychowuje troje dzieci. Co roku korzysta z ulgi na dzieci, która przewyższa kwotę podatku, od którego dokonuje odliczenia. W efekcie w rozliczeniu rocznym są jej zwracane zaliczki na podatek, jakie zakład pracy pobrał od wynagrodzenia, które co miesiąc wypłaca Pani Marcie. Roczne przychody Pani Marty wyniosły 42 tys. zł. Czy poza dodatkowym zwrotem z tytułu ulgi na dzieci, Pani Marta otrzyma również zwrot z urzędu skarbowego z tytułu likwidacji ulgi dla klasy średniej?

Odpowiedź: Nie, gdyż roczne przychody Pani Marty są poza limitem uprawniającym do ulgi dla klasy średniej. Brak prawa do ulgi dla klasy średniej jest równoznaczny z brakiem prawa do zwrotu z tytułu likwidacji tej ulgi. W przypadku Pani Marty efekt w postaci zmniejszenia obciążeń fiskalnych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych jest osiągnięty poprzez obniżenie o 5 pkt. proc. niższej stawki podatku w skali podatkowej (z 17% do 12%).

Przykład 3

Pani Jolanta jest pracownikiem etatowym i spełnia warunki do ulgi dla klasy średniej. Obawia się jednak, że za 2022 r. zapłaci wyższy podatek roczny na skali, oraz że będzie musiała złożyć dwa zeznania, obliczając w nich podatek na dwa różne sposoby. Czy to prawda?

Odpowiedź: 2 × NIE. Pani Jolanta ani nie zapłaci wyższego podatku w związku z uchyleniem ulgi dla klasy średniej, ani nie musi obliczać podatku według skali na dwa różne sposoby. Pani Jolanta składa tylko jedno zeznanie (PIT-36 albo PIT-37), w którym podatek należny za 2022 r. oblicza według skali ze stawkami 12% i 32% oraz z pominięciem ulgi dla klasy średniej. Obliczenia hipotetycznego podatku, czyli według skali ze stawkami 17% i 32% oraz z uwzględnieniem ulgi dla klasy średniej, dokonuje urząd skarbowy. Pani Jolanta tego nie robi.

2. Zmiany w obowiązkach płatników podatku dochodowego od osób fizycznych

2.1. Stosowanie kwoty wolnej w trakcie roku

Od 1 stycznia 2023 r. obowiązują nowe zasady stosowania kwoty wolnej od podatku przy poborze zaliczek przez płatników, jak również składania oświadczeń i wniosków przez podatników, w tym o zwolnienie płatnika z obowiązku poboru zaliczek.

Co się zmienia dla podatnika

Od 2023 r. możesz z większą swobodą dysponować kwotą wolną od podatku w trakcie roku.

Przy czym nowością jest możliwość:

- upoważnienia „rodzajowo” wszystkich płatników do stosowania kwoty wolnej od podatku, w tym np. zleceniodawców, oraz
- podziału 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (300 zł) w danym miesiącu aż na trzech płatników.

Płatnik może zdecydować o sposobie, w jakim możesz złożyć oświadczenie¹² o stosowaniu kwoty zmniejszającej podatek. Oświadczenie może być złożone na piśmie albo w inny sposób przyjęty u danego płatnika (np. poprzez elektroniczny system kadrowo-płacowy). Jeśli jednak złożysz płatnikowi oświadczenie PIT-2, PIT-2A lub PIT-3, to płatnik nie może go nie przyjąć.

W oświadczeniu, w którym chcesz poinformować płatnika, jak ma stosować kwotę zmniejszającą podatek, możesz uprawnnić płatnika do pomniejszenia zaliczki o:

- 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, albo
- 1/24 kwoty zmniejszającej podatek, albo
- 1/36 kwoty zmniejszającej podatek.

Jeśli upoważnisz 2 płatników, to każdy z nich będzie mógł pomniejszać zaliczkę o 1/24 kwoty zmniejszającej podatek (150 zł), a przy 3 płatnikach – o 1/36 kwoty zmniejszającej podatek każdy (100 zł). Jednak miesięczna suma pomniejszenia nie może przekroczyć 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (300 zł).

Jeżeli w danym miesiącu uzyskujesz przychody od więcej niż jednego płatnika, to możesz złożyć oświadczenie o stosowanie pomniejszenia, wówczas gdy:

- wszyscy płatnicy łącznie w tym miesiącu pomniejszą zaliczki o kwotę nie wyższą niż 1/12 kwoty zmniejszającej podatek oraz
- w tym roku nie skorzystałeś już za pośrednictwem płatnika z kwoty wolnej od podatku w pełnej wysokości, np. jeśli wcześniej złożyłeś wniosek o niepobieranie zaliczek w danym roku podatkowym.

¹² Więcej o oświadczeniach i wnioskach w części 4.2

Jeżeli uzyskujesz u tego samego płatnika przychody z różnych tytułów (np. z pracy na etacie i umowy zlecenia), to płatnik stosuje do nich Twoje oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia, a łączna kwota tego pomniejszenia w miesiącu nie może przekroczyć kwoty z oświadczenia.

Co się zmienia dla przedsiębiorcy

Jeśli jesteś przedsiębiorcą i uzyskujesz również inne przychody opodatkowane według skali (z pracy na etacie, z emerytury/renty), to nowe zasady dotyczące stosowania kwoty wolnej w trakcie roku dotyczą również Ciebie. Przy obliczaniu zaliczek na podatek, jako przedsiębiorca, od pierwszego miesiąca korzystasz z odliczenia pełnej kwoty zmniejszającej podatek, czyli 3 600 zł.

Gdy wystąpi u Ciebie zbieg tytułów do stosowania kwoty wolnej w trakcie roku, np. uzyskujesz dodatkowo przychód z emerytury czy pracy na etacie, to możesz złożyć płatnikowi (pracodawcy czy ZUS) oświadczenia o stosowaniu kwoty zmniejszającej podatek we wskazanej części (1/12, 1/24 lub 1/36).

Co się zmienia dla płatników

Płatnicy, którzy dotychczas stosowali „z urzędu” pomniejszenie zaliczki na podatek o 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, czyli:

- rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz inne spółdzielnie zajmujące się produkcją rolą od wypłat dniówek obrachunkowych, udziału w dochodzie podzielnym spółdzielni oraz wypłacanych zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego,
- organy rentowe od wypłacanych emerytur, rent i innych świadczeń wypłacanych przez te organy, z wyjątkiem zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego,
- organy zatrudnienia od świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy,
- wojewódzkie urzędy pracy od świadczeń wypłacanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- organy egzekucyjne lub podmioty niebędące następcą prawnym zakładu pracy, przejmujący jego zobowiązania ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych od wypłacanych przychodów z tego tytułu

są nadal zobligowani do stosowania tego pomniejszenia. Jednak o jego wysokości możesz zdecydować samodzielnie, składając oświadczenie o innym podziale tej kwoty (1/24 lub 1/36), albo możesz złożyć wniosek o rezygnację ze stosowania pomniejszenia.

Przykład 1

Pan Tadeusz jest emerytem i dorabia do emerytury na umowie o pracę. Chciałby podzielić kwotę zmniejszającą podatek na tych dwóch płatników. Jak ma to zrobić?

Odpowiedź: Organ rentowy stosuje 1/12 kwoty zmniejszającej podatek z mocy ustawy (300 zł). Aby ustanowić podział tej kwoty na dwóch płatników, Pan Tadeusz musi złożyć organowi rentowemu oświadczenie, wskazując w nim uprawnienie do pomniejszenia zaliczki o 1/24 kwoty zmniejszającej podatek (150 zł). Oświadczenie to organ rentowy zastosuje najpóźniej od drugiego

miesiąca po miesiącu otrzymania oświadczenia. Pracodawcy stosują pomniejszenie tylko na wniosek pracownika. Zatem Pan Tadeusz może złożyć pracodawcy oświadczenie, we wskazanej przez niego formie, w którym upoważni tego płatnika do pomniejszenia zaliczki o $1/24$ kwoty zmniejszającej podatek (150 zł). Złożone oświadczenie pracodawca musi uwzględnić najpóźniej od następnego miesiąca po jego otrzymaniu.

Przykład 2

Pani Anna prowadzi działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej. Dodatkowo podjęła zatrudnienie na pół etatu w firmie. Czy może złożyć płatnikowi oświadczenie o stosowanie kwoty zmniejszającej podatek?

Odpowiedź: Tak, od 2023 r. jest to możliwe. W oświadczeniu składanym płatnikowi Pani Anna może zdecydować o wysokości pomniejszenia, tj. wskazać czy płatnik ma stosować pomniejszenie w wysokości $1/12$, $1/24$ czy $1/36$ kwoty zmniejszającej podatek. Musi jednak pamiętać, że kwota wolna ze wszystkich tytułów opodatkowanych według skali podatkowej jest jedna i wynosi 30 000 zł. Obliczając zaliczki z działalności gospodarczej, stosuje pełną roczną kwotę zmniejszającą (3 600 zł), zatem w rozliczeniu rocznym może dojść do konieczności dopłaty podatku.

Przykład 3

Pan Wojciech jest rencistą i dodatkowo przez 3 miesiące pracuje na umowę zlecenia u dwóch zleceniodawców. Złożył zleceniodawcom PIT-2, upoważniając ich do stosowania $1/36$ kwoty zmniejszającej podatek. Czy zrobił prawidłowo?

Odpowiedź: Nie, należy pamiętać, że organ rentowy stosuje pomniejszenie zaliczki o $1/12$ kwoty zmniejszającej podatek „z urzędu”. Zatem Pan Wojciech chcąc korzystać z podziału kwoty zmniejszającej podatek powinien złożyć organowi rentowemu oświadczenie o jej podziale i zastosowaniu $1/36$ (100 zł) zamiast $1/12$ (300 zł), tak aby przez 3 miesiące nie dochodziło do sytuacji, w której łączna miesięczna kwota zmniejszająca podatek przekracza $1/12$ tej kwoty. W tej sytuacji nastąpi dopłata w zeznaniu podatkowym.

2.2. Wnioski i oświadczenia podatników

Przepisy ustawy PIT przewidują wiele oświadczeń i wniosków, z którymi możesz zwrócić się do płatnika. Część z nich ma określony wzór urzędowy (PIT-2, PIT-2A, PIT-3), większość jednak możesz złożyć płatnikowi w innej, dowolnej formie pisemnej.

W tym zakresie również dokonujemy zmian. Porządkujemy przepisy dotyczące oświadczeń i wniosków, które możesz złożyć płatnikowi (np. pracodawcy, zleceniodawcy, organowi rentowemu). Teraz zasady ich składania oraz uwzględniania ich przez płatników podatku dochodowego są ujednocnione i zamieszczone w jednym miejscu.

Nowe zasady składania oświadczeń i wniosków

Płatnik może przyjąć w swojej jednostce organizacyjnej sposób składania oświadczeń i wniosków wpływających na obliczenie zaliczki. Oświadczenia i wnioski składasz płatnikowi na piśmie (pisemnie lub elektronicznie) albo w inny sposób przyjęty przez Twojego płatnika (np. poprzez elektroniczny system kadrowo-płacowy).

Przy czym oświadczenia i wnioski dotyczące:

- stosowania kwoty zmniejszającej podatek (w wysokości 1/12, 1/24 albo 1/36 tej kwoty),
- zamiaru opodatkowania dochodów z małżonkiem albo jako samotny rodzic/opiekun prawny,
- rezygnacji ze stosowania ulgi dla młodych lub zryczałtowanych kosztów pracowniczych (podstawowych i podwyższonych),
- spełnienia warunku do korzystania z podwyższonych zryczałtowanych kosztów pracowniczych,
- rezygnacji ze stosowania 50% kosztów uzyskania przychodów

mogą być składane według wzoru ustalonego przez Ministra Finansów, opublikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.

To nowość. Dotychczasowe „urzędowe” wzory oświadczeń (PIT-2, PIT-2A czy PIT-3) dotyczyły wyłącznie upoważnienia płatnika do stosowania kwoty zmniejszającej podatek. Od 2023 r. wzory tych oświadczeń będą miały znacznie szerszy zakres. Korzystając z takiego wzoru oświadczenia, będziesz mógł zawnieioskować do płatnika także o inne ww. kwestie, mające wpływ na wysokość obliczanej zaliczki. Jednakże korzystanie z udostępnionego przez Ministra Finansów wzoru nie będzie obowiązkowe, a fakultatywne.

Płatnik ma wybór, czy chce skorzystać z udostępnionego przez Ministra Finansów wzoru, czy też w tym celu wykorzysta sporządzony przez siebie wzór albo funkcjonujący u niego elektroniczny system kadrowo-płacowy. Jeśli jednak złożysz płatnikowi oświadczenie według wzoru udostępnionego przez Ministra Finansów, płatnik nie może odmówić jego przyjęcia.

Jak długo obowiązuje złożone oświadczenie lub wniosek

Jeśli złożyleś płatnikowi oświadczenie lub wniosek, to nie musisz go ponawiać w kolejnych latach¹³. Zatem oświadczenia i wnioski, które złożyleś w latach ubiegłych, są wciąż aktualne i płatnik będzie je nadal stosował.

Zmiana stanu faktycznego a aktualność wniosku

Zmiana okoliczności, które wpływają na obliczenie zaliczki, obliguje Cię do wycofania lub zmiany wcześniej złożonego oświadczenia lub wniosku. Aby wycofać lub zmienić oświadczenie lub wniosek, musisz złożyć nowe oświadczenie lub wniosek, w którym

¹³ Wyjątek od tej zasady opisano w części 4.3.

poinformujesz o wycofaniu dotychczasowego dokumentu bądź zmienisz jego treść zgodnie z aktualnym stanem faktycznym.

Stosowanie oświadczeń i wniosków po ustaniu stosunku prawnego

Co do zasady, płatnik nie zastosuje złożonych przez Ciebie oświadczeń i wniosków, mających wpływ na obliczenie zaliczki po ustaniu łączącego Was stosunku prawnego.

Wyjątek stanowią wnioski, w których zrezygnowałeś ze stosowania przez płatnika ulgi dla młodych, miesięcznych zryczałtowanych kosztów pracowniczych (podstawowych i podwyższonych) lub z 50% kosztów uzyskania przychodów. W tym zakresie płatnik zastosuje złożone przez Ciebie wnioski, także po ustaniu stosunku prawnego.

Terminy składania oświadczeń i wniosków i ich stosowania przez płatnika

Tak jak dotychczas, również z regulacji obowiązujących od 2023 r. wynika, że płatnik uwzględni oświadczenie lub wniosek, co do zasady, najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym je otrzymał. Oznacza to, że płatnik może uwzględnić oświadczenie lub wniosek w tym samym miesiącu, w którym je złożyłeś, jeśli jest to dla niego możliwe i wykonalne. W następnym miesiącu zastosowanie oświadczenia lub wniosku jest już jego obowiązkiem.

Dłuższy termin zastosowania otrzymanego oświadczenia lub wniosku przewidziano tylko dla jednego płatnika, tj. organu rentowego. Ma on obowiązkowo uwzględnić otrzymane oświadczenie/wniosek najpóźniej od drugiego miesiąca po otrzymaniu tego oświadczenia/wniosku.

Oświadczenie na potrzeby korzystania z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla seniorów

Jeśli chcesz, aby płatnik stosował w trakcie roku ulgę dla młodych, ulgę na powrót, ulgę dla rodzin 4+ lub ulgę dla seniorów, możesz złożyć płatnikowi (np. pracodawcy, organowi rentowemu, zleceniodawcy) oświadczenie o spełnieniu warunków do korzystania z jednego lub więcej tytułów do ulg, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, które to oświadczenie dodatkowo zawiera klauzulę o treści:

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”

Wyłączenie odpowiedzialności płatnika

Płatnik jest zwolniony z odpowiedzialności w przypadku gdy zaniżenie lub nieujawnienie przez niego podstawy opodatkowania wynikało z zastosowania przez płatnika złożonych przez Ciebie oświadczeń lub wniosków mających wpływ na obliczenie zaliczki.

Przykład 1

Pani Barbara złożyła PIT-2 swojemu pracodawcy 3 lata temu, zatrudniając się w tej firmie. Czy w związku z wprowadzonymi zmianami od 2023 r. musi ponownie złożyć to oświadczenie?

Odpowiedź: Nie, oświadczenie złożone w latach ubiegłych pozostaje aktualne, aż do jego wycofania bądź zmiany. Jeśli zatem stan faktyczny upoważniający płatnika do pomniejszenia zaliczki o 1/12 kwoty zmniejszającej podatek nie uległ zmianie, to Pani Barbara nie musi składać nowego oświadczenia.

Przykład 2

Pani Maria jest wdową i złożyła pracodawcy w styczniu 2023 r. oświadczenie, że zamierza opodatkować się jako osoba samotnie wychowująca dziecko. Córka ma 23 lata i studiuje. Jednak w lipcu córka założyła działalność gospodarczą opodatkowaną zryczałtowanym podatkiem dochodowym. Czy Pani Maria powinna wycofać to oświadczenie?

Odpowiedź: Tak, jeśli do samotnego rodzica bądź jego dziecka mają zastosowanie przepisy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej, to rodzic nie może korzystać z preferencyjnego opodatkowania przewidzianego dla osób samotnie wychowujących dzieci. Należy zatem poinformować o tym pracodawcę, składając mu oświadczenie o rezygnacji z tego sposobu opodatkowania. Płatnik zacznie je stosować najpóźniej od następnego miesiąca po jego otrzymaniu.

Przykład 3

Pan Łukasz w lutym 2023 r. zawarł umowę o pracę. Został poproszony przez pracodawcę o wypełnienie oświadczeń i wniosków wpływających na obliczenie zaliczki na podatek, w tym w zakresie stosowania 1/12 kwoty zmniejszającej podatek, w systemie elektronicznym. Czy to jest równoznaczne ze złożeniem PIT-2?

Odpowiedź: Tak, płatnik może zdecydować, w jakiej formie chce przyjmować oświadczenia i wnioski mające wpływ na obliczenie zaliczki. Jeśli u tego pracodawcy funkcjonuje system elektroniczny, w którym pracownicy mogą składać oświadczenia i wnioski, to ich wypełnienie jest równoznaczne ze złożeniem formularza udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów. Użycie udostępnionego oświadczenia PIT-2 nie jest obowiązkowe a dobrowolne.

2.3. Brak obowiązku poboru zaliczek na podatek

Możesz zwolnić płatnika z obowiązku poboru zaliczek w trakcie roku. Od 2023 r. możesz to zrobić w stosunku do każdego płatnika. Masz taką możliwość, jeśli przewidujesz, że Twoje dochody podlegające opodatkowaniu według skali podatkowej nie

przekroczą 30 000 zł, czyli kwoty wolnej od podatku. W tym celu musisz złożyć płatnikowi wniosek o niepobieranie zaliczek. Taki wniosek musisz składać w każdym roku odrębnie.

Pamiętaj jednak, że jeśli Twoje dochody uzyskane u płatnika, któremu złożyłeś wniosek o niepobieranie zaliczek, przekroczą 30 000 zł, płatnik zacznie pobierać zaliczki bez stosowania kwoty zmniejszającej podatek. To dlatego, że w takiej sytuacji wykorzystałeś już całą kwotę wolną od podatku.

Przykład

Pan Marek złożył organowi rentowemu wniosek o niepobieranie zaliczek na podatek od emerytury, gdyż przewidywał, że jego roczny dochód nie przekroczy 30 000 zł. Jednak nie doszacował dochodu z emerytury, gdyż po przekroczeniu tej kwoty płatnik zaczął pobierać mu zaliczkę na podatek. Jednak nie stosuje pomniejszenia o kwotę zmniejszającą podatek, mimo, że powinien to robić z urzędu. Czy to prawidłowe działanie?

Odpowiedź: Tak, organ rentowy zadziałał prawidłowo. Uwzględnił wniosek o niepobieranie zaliczek, jednak mógł to robić tylko do osiągnięcia pułapu dochodu 30 000 zł. Po przekroczeniu tej kwoty jest zobligowany do poboru zaliczek od dochodu przekraczającego tę kwotę. Ponieważ nie pobierał zaliczek do 30 000 zł, to oznacza, że Pan Marek wykorzystał już całą roczną kwotę wolną od podatku. Stąd też zaliczki obliczane od dochodu po przekroczeniu kwoty wolnej, nie są już pomniejszane o kwotę zmniejszającą podatek. Gdyby tak nie było Pan Marek musiałby dopłacać podatek w rozliczeniu rocznym.

3. Zmiany w ulgach podatkowych

3.1. Ulga na związki zawodowe

Od 1 stycznia 2022 r. podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych, którzy są członkami związków zawodowych mogą pomniejszać swój dochód do opodatkowania o kwotę składek zapłaconych na rzecz związków zawodowych, do których przynależą.

Wysokość odliczenia jest ograniczona limitem. W stanie prawnym do 30 czerwca 2022 r. limit wynosi 300 zł¹⁴.

Co się zmienia

Od 1 lipca 2022 r. wzrasta limit odliczenia. Odliczać można składki do wysokości nieprzekraczającej **500 zł** rocznie.

Ważne!

Podwyższony limit ma zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych już od 1 stycznia 2022 r., zatem w rozliczeniu za 2022 r. możesz skorzystać z tej ulgi maksymalnie do wysokości 500 zł.

Jeżeli składkę członkowską na rzecz związków zawodowych przekazuje z Twoich środków pracodawca, wówczas kwota przysługującego odliczenia będzie wykazana w informacji PIT-11. W pozostałych przypadkach musisz posiadać dowód wpłaty składek członkowskich na rzecz związków zawodowych. Dowód wpłaty musi zawierać co najmniej: dane identyfikujące członka związku zawodowego dokonującego wpłaty, nazwę organizacji związkowej na rzecz której dokonano wpłaty, tytuł i datę wpłaty oraz kwotę wpłaconych składek.

Przykład 1

Pan Wojciech jest architektem zatrudnionym na umowę o pracę. Jednocześnie jest członkiem związku zawodowego zrzeszającego architektów. Upoważnił swojego pracodawcę do przekazywania ze swojego wynagrodzenia składki członkowskiej na rzecz tego związku. Czy podatnik może skorzystać z ulgi na związki zawodowe?

Odpowiedź: Podatnik może skorzystać z ulgi na związki zawodowe w rozliczeniu za 2022 r. Kwota przysługującego odliczenia będzie wynikała z informacji PIT-II przekazanej podatnikowi przez pracodawcę.

Przykład 2

Pani Anna jest fizjoterapeutką. Jest zatrudniona na umowę cywilnoprawną. Samodzielnie opłaca składkę członkowską na rzecz związku zawodowego

¹⁴ Art. 26 ust. 1 pkt 2c ustawy PIT.

zrzeszającego pracowników fizjoterapii. Czy podatnik może skorzystać z ulgi na związki zawodowe?

Odpowiedź: Podatnik może skorzystać z ulgi na związki zawodowe w rozliczeniu za 2022 r., maksymalnie do wysokości 500 zł, pod warunkiem, że posiada dowody wpłat składek członkowskich, z których będzie wynikała data i kwota wpłat, nazwa organizacji związkowej oraz dane identyfikujące podatnika.

3.2. Ulga na zabytki

Od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje odliczenie dedykowane podatnikom będącym właścicielami lub współwłaścicielami zabytków nieruchomych, zwane ulgą na zabytki.

[Tutaj](#) sprawdzisz, komu przysługuje to odliczenie według stanu na 30 czerwca 2022 r.

Co się zmienia

Najważniejsza zmiana to brak możliwości odliczenia wydatków na nabycie zabytku nieruchomego poniesionych po 31 grudnia 2022 r.

Zmiany obejmują również wydatki na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane. Jeśli są poniesione od 1 stycznia 2023 r., to można je odliczyć pod warunkiem, że dotyczą zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków. Odliczenie tego rodzaju wydatków będzie możliwe w zeznaniu podatkowym dopiero po otrzymaniu zaświadczenia wydanego na piśmie przez konserwatora zabytków, potwierdzającego wykonanie prac i robót zgodnie z pozwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Nie będziesz mógł skorzystać z odliczenia w ramach ulgi na zabytki, jeżeli poniesione przez siebie wydatki wykrócą poza zakres prac i robót określonych w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków lub zostaną wykonane niezgodnie z pozwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Ważne!

Ustawa zachowuje prawa nabyte do odliczenia wydatków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w zabytku nieruchomym oraz na nabycie zabytku nieruchomego, w dotychczasowym brzmieniu, do wydatków poniesionych do końca 2022 r.

Przykład 1

Pan Kazimierz jest właścicielem kamienicy wpisanej do rejestru zabytków. Na podstawie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w sierpniu i wrześniu 2022 r. prowadził prace konserwatorskie w nieruchomości. Z tego tytułu poniósł udokumentowany fakturami wystawionymi przez podatnika podatku od towarów i usług niekorzystającego ze zwolnienia od tego podatku, wydatek w łącznej kwocie 50 000 zł. Zabytkowa kamienica, której powierzchnia użytkowa wynosi 400 m², została nabyta w styczniu 2022 r. za 400 000 zł.

Pan Kazimierz za rok 2022 składa zeznanie podatkowe PIT-37, w którym wykazuje dochód do opodatkowania w wysokości 130 000 zł.

Czy Pan Kazimierz w rozliczeniu za 2022 r. może skorzystać z ulgi na zabytki? Czy w przypadku, gdy dochód podatnika za 2022 rok będzie zbyt niski, aby odliczyć całą kwotę ulgi, będzie mógł pomniejszać dochód o jej niewykorzystaną część również w kolejnych latach?

Odpowiedź: Pan Kazimierz będzie mógł pomniejszyć dochód uzyskany w 2022 r. o kwotę ulgi na zabytki. Ponieważ kwota przysługującego odliczenia wyniesie 225 000 zł (wydatek na prace konserwatorskie = $50\% \times 50\,000\text{ zł} = 25\,000\text{ zł}$ + wydatek na nabycie = $500\text{ zł} \times 400\text{ m}^2 = 200\,000\text{ zł}$), podatnik uwzględni ulgę tylko do wysokości odpowiadającej dochodowi do opodatkowania tj. 130 000 zł. Pozostałą część przysługującego odliczenia w wysokości 95 000 zł, która nie znalazła pokrycia w dochodzie podatnika za 2022 r., Pan Kazimierz, na zasadzie praw nabytych, będzie mógł odliczać w kolejnych 6 latach podatkowych.

Przykład 2

Pan Jan jest właścicielem zabytkowej kamienicy wpisanej do rejestru zabytków. Z uwagi na jej zły stan techniczny wystąpił do wojewódzkiego konserwatora zabytków o pozwolenie na przeprowadzenie w niej robót budowlanych poprawiających jej stan techniczny. Podatnik pozwolenie uzyskał w marcu 2023 r., zaś roboty budowlane w kamienicy zostały przeprowadzane w lipcu 2023 r. Zaświadczenie wojewódzkiego konserwatora zabytków potwierdzające wykonanie prac, zgodnie z pozwoleniem, wydano w październiku 2023 r. Kiedy podatnik może skorzystać z ulgi na zabytki?

Odpowiedź: Podatnik może odliczyć ulgę na zabytki w zeznaniu składanym za rok 2023, tj. w terminie od 15 lutego 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r.

3.3. Zwrot niewykorzystanej ulgi na dzieci

Ulgą na dzieci to jedno z najpopularniejszych odliczeń podatkowych. Polega na możliwości odliczenia od podatku określonych kwot na każde dziecko. Ulgę rozlicza się po zakończeniu roku podatkowego, w składanym zeznaniu rocznym. Jej wysokość zależy od wielu czynników:

- liczby i wieku dzieci,
- wysokości zarobków w przypadku odliczenia na jedno dziecko,
- sposobu opodatkowania w przypadku prowadzenia przez rodziców działalności gospodarczej.

Jeżeli korzystasz z ulgi z tytułu wychowywania dzieci, i w składanym zeznaniu podatkowym zabraknie podatku do odliczenia pełnej kwoty przysługującej Ci ulgi, masz prawo otrzymać różnicę pomiędzy kwotą przysługującego odliczenia a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym.

Uwaga!

Dodatkowy zwrot jest ograniczony limitem. Jego wysokość wyznacza suma zapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne wskazanych w ustawie PIT.

Co się zmienia

Zmienia się sposób ustalania limitu. Wysokość limitu wyznacza suma:

- podlegających odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne zapłaconych na własne ubezpieczenie lub pobranych przez płatnika z wynagrodzenia, pomniejszonych o składki odliczone w zeznaniu z pozarolniczej działalności gospodarczej, albo działów specjalnych produkcji rolnej opodatkowanych 19% podatkiem liniowym, albo ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych pomniejszonych o składki odliczone w zeznaniu z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanych 19% podatkiem liniowym albo ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,
- składek na ubezpieczenie społeczne zapłaconych na własne ubezpieczenie lub pobranych przez płatnika z wynagrodzenia podatnika od uzyskanych przychodów, które objęte są zwolnieniem w ramach: ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+, ulgi dla pracujących seniorów, z wyjątkiem przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanych 19% podatkiem liniowym, 5% podatkiem od dochodu z kwalifikowanych praw własności intelektualnej lub zryczałtowanym podatkiem dochodowym.

Przykład 1

Pani Ewa uzyskała w roku podatkowym 2022 przychód z wynagrodzenia ze stosunku pracy w wysokości 75 000 zł. Jest to Jej jedyny przychód. Z uwagi na fakt, iż przychody w całości korzystały ze zwolnienia w ramach ulgi na powrót, podatek wynosi 0 zł. Pani Ewa jest mamą 2 dzieci. Czy Pani Ewa ma prawo do ulgi z tytułu wychowywania dzieci?

Odpowiedź: Ponieważ Pani Ewa nie płaci podatku dochodowego, bowiem całość uzyskanych przez Nią w 2022 r. przychodów korzysta ze zwolnienia w ramach ulgi na powrót, nie ma możliwości odliczenia od podatku ulgi z tytułu wychowywania dzieci. Ma natomiast prawo do „dodatkowego zwrotu” z tytułu ulgi na dzieci do wysokości składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne, które pobrał płatnik, od przychodów korzystających ze zwolnienia w ramach ulgi na powrót.

Przykład 2

Pani Anna jest mamą 3 dzieci. W ramach ulgi na dzieci podatkowce przysługuje kwota 4 224,12 zł. Uzyskuje wyłącznie przychody ze stosunku pracy. Podatek należny wynikający z deklaracji podatkowej Pani Anny wynosi 3 000 zł.

Pytanie: Czy podatniczka może skorzystać z ulgi na dzieci oraz dodatkowego zwrotu ulgi?

Odpowiedź: Tak, Pani Anna w zeznaniu podatkowym skorzysta z ulgi na dzieci do wysokości podatku tj. 3 000 zł. Ponieważ kwota przysługującego odliczenia jest wyższa niż kwota odliczona, podatniczka może również skorzystać z dodatkowego zwrotu z tytułu ulgi na dzieci. Do ustalenia limitu dodatkowego zwrotu w tym przypadku należy uwzględnić wykazane w informacji PIT-11 podlegające odliczeniu składki na ubezpieczenie społeczne pobrane przez płatnika oraz pobrane przez płatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne.

4. Zmiana formy opodatkowania dochodów (przychodów) osiągniętych w 2022 r.

4.1. Zmiana formy opodatkowania po zakończeniu roku

W związku ze zmianą skali podatkowej, która dotyczy opodatkowania dochodów osiągniętych w 2022 r., przedsiębiorcy, którzy przed 1 lipca 2022 r. opodatkowywali swoje dochody (przychody) podatkiem liniowym lub ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, będą mogli wybrać skalę podatkową dla opodatkowania tych dochodów (przychodów).

Wyboru tego podatnicy dokonają po zakończeniu roku w zeznaniu rocznym PIT-36 albo PIT 36S. Wybór skali podatkowej pozwoli podatnikom spełniającym ustawowe warunki na skorzystanie z wszystkich preferencji, które przewidziane są dla podatników opodatkowanych według skali podatkowej, w tym na przykład z możliwości wspólnego opodatkowania ze współmałżonkiem czy jako osoba samotnie wychowująca dzieci.

Przedsiębiorcy, którzy dokonają takiego wyboru nie będą natomiast mogli odliczyć zapłaconych w trakcie 2022 r. składek na ubezpieczenie zdrowotne. Jeżeli składki takie zaliczali w trakcie roku do kosztów uzyskania przychodów, to po zakończeniu roku będą musieli skorygować te koszty i wyłączyć z nich składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Jeśli podatnik złoży w ustawowym terminie np. PIT-36L lub PIT- 28, nie będzie mógł już zmienić tej decyzji i wybrać skali podatkowej.

Ważne!

Decyzja co do wyboru skali podatkowej dla opodatkowania dochodów (przychodów) osiągniętych w 2022 r. dotyczyć będzie tylko tego roku (nie dotyczy lat następnych). Oznacza to, że podatnik, który w bieżącym roku opodatkowuje swoje przychody np. ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, w tej samej formie będzie opodatkowywał przychody osiągnane od 1 stycznia 2023 r., chyba że w ustawowym terminie złoży zawiadomienie o rezygnacji z tej formy opodatkowania albo oświadczenie o wyborze podatku liniowego.

Podatnicy opodatkowani w 2022 r. podatkiem liniowym, w zeznaniu rocznym PIT-36 albo PIT 36S wykażą dochody, które w trakcie 2022 r. opodatkowywali podatkiem liniowym.

Podatnicy ci obowiązani będą obliczać i wpłacać zaliczki należne od dochodów osiągniętych w 2022 r. na dotychczasowych zasadach, czyli według jednolitej 19% stawki podatku.

Zaliczki te, jako zaliczki należne i zaliczki wpłacone wykażą w zeznaniu PIT-36 albo PIT-36S bez konieczności przeliczania ich według zasad obowiązujących przy opodatkowaniu według skali podatkowej.

Podatnicy opodatkowani w 2022 r. ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych w zeznaniu rocznym PIT-36 albo PIT-36S wykażą przychody, które w trakcie 2022 r. opodatkowywali ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Podatnicy ci obowiązani będą do końca roku prowadzić ewidencję przychodów oraz obliczać i wpłacać miesięcznie albo kwartalnie należny ryczałt od przychodów ewidencjonowanych na dotychczasowych zasadach.

Przed złożeniem zeznania podatnicy będą zobowiązani założyć podatkową księgę przychodów i rozchodów i na jej podstawie obliczyć dochód z działalności gospodarczej na zasadach obowiązujących podatników prowadzących tę księgę z uwzględnieniem tzw. różnic remanentowych.

Wyboru skali podatkowej po zakończeniu roku, będą mogli dokonać także:

- Podatnicy prowadzący działy specjalne produkcji rolnej, którzy przed 1 lipca 2022 r. opodatkowywali dochody z tego tytułu podatkiem liniowym. W tym przypadku, podobnie jak przedsiębiorcy obowiązani będą obliczać i wpłacać zaliczki należne od dochodów osiągniętych w 2022 r. na dotychczasowych zasadach, czyli według jednolitej 19% stawki podatku. Zaliczki te, jako zaliczki należne i zaliczki wpłacone wykażą w zeznaniu PIT-36 bez konieczności przeliczania ich według zasad obowiązujących przy opodatkowaniu według skali podatkowej.
- Podatnicy osiągający przed 1 lipca 2022 r. przychody ze sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych. W tym przypadku podatnicy ci obowiązani będą obliczać i wpłacać należny ryczałt od przychodów ewidencjonowanych na dotychczasowych zasadach. W zeznaniu PIT-36 wpłacony ryczałt wykażą jako dokonane wpłaty.
- Podatnicy osiągający w 2022 r. przychody z tzw. najmu prywatnego. W tym przypadku podatnicy ci obowiązani będą obliczać i wpłacać należny ryczałt od przychodów ewidencjonowanych na dotychczasowych zasadach. W zeznaniu PIT-36 wpłacony ryczałt wykażą jako dokonane wpłaty.

Uwaga!

Obowiązek wpłaty ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych należnego za grudzień 2022 r. oraz ostatni kwartał 2022 r. do końca lutego 2023 r. nie będzie dotyczył podatników, którzy przed tym terminem zawiadomią o wyborze skali podatkowej w złożonym PIT-36 albo PIT-36S.

4.2. Zmiana formy opodatkowania w trakcie 2022 roku

Przedsiębiorcy, którzy przed 1 lipca 2022 r. opłacali ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, będą mogli do 22 sierpnia 2022 r. złożyć oświadczenie o rezygnacji z tej formy opodatkowania przychodów osiągniętych od 1 lipca do końca 2022 roku.

Złożenie takiego oświadczenia będzie równoznaczne z utratą prawa do opłacania ryczału od przychodów ewidencjonowanych i obowiązkiem opodatkowania dochodów osiągniętych w drugiej połowie 2022 r. według skali podatkowej. W konsekwencji podatnik obowiązany będzie m.in. zaprowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów oraz sporządzić spis z natury na dzień 1 lipca 2022 r.

Podatnicy, którzy złożą takie oświadczenie, będą więc składać dwa zeznania PIT-28 i PIT-36 albo PIT-28S i PIT-36S.

Rezygnacja z ryczału za drugą połowę 2022 r. oznaczać będzie opodatkowanie dochodów według skali również w następnych latach, chyba że w ustawowym terminie podatnik złoży oświadczenie o wyborze podatku liniowego lub ryczału od przychodów ewidencjonowanych.

Oświadczenie o rezygnacji z ryczału od przychodów ewidencjonowanych będą mogli złożyć również podatnicy osiągający przychody ze sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych.

Ważne!

Rezygnacja z ryczału w trakcie roku, podobnie jak utrata prawa do ryczału, oznacza dla podatnika brak możliwości rozliczenia się wspólnie z małżonkiem lub jako osoba samotnie wychowująca dziecko. Podatnik taki będzie jednak korzystał z pełnej kwoty wolnej (30 000 zł) i pełnego limitu dochodów podlegających opodatkowaniu 12% stawką podatku (120 000 zł).

5. Pozostałe zmiany

5.1. Zmiana terminu składania PIT-28 i PIT-28S

Zeznania roczne dotyczące podatku PIT, co do zasady składane są od 15 lutego do końca kwietnia roku następującego po roku podatkowym. Natomiast zeznania PIT-28 oraz PIT-28S składane są od 15 lutego do końca lutego roku następującego po roku podatkowym.

W celu ujednoczenia terminu składania zeznań rocznych, wydłużony został termin składania zeznań rocznych PIT-28 oraz PIT-28S do 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym.

Ważne!

Termin ten obowiązywał będzie już w przypadku zeznań rocznych PIT-28/PIT-28S składanych za 2022 r.

5.2. Zmiana terminu płatności ryczału za grudzień/IV kwartał

Termin płatności ryczału od przychodów ewidencjonowanych za grudzień oraz ostatni kwartał roku podatkowego to termin złożenia zeznania rocznego PIT-28 lub PIT-28S.

W związku ze zmianą terminu złożenia zeznania rocznego PIT-28 oraz PIT-28S, zmieniony został również termin płatności ryczału należnego za grudzień/IV kwartał.

Podatnicy stosujący opodatkowanie w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych ostatni ryczałt (za grudzień lub IV kwartał roku podatkowego) wpłacać będą w terminie do 20 stycznia roku następującego po roku podatkowym.

Ważne!

Nowy termin obowiązywał będzie po raz pierwszy w przypadku ryczału należnego za grudzień/IV kwartał 2023 r., który będzie płatny do 22 stycznia 2024 r.

Oznacza to, że ryczałt za grudzień/ostatni kwartał 2022 r. powinien zostać zapłacony do końca lutego 2023 r., z tym że ostatniego ryczału (za grudzień lub IV kwartał 2022 r.) nie będzie musiał wpłacać podatnik, który przed końcem lutego złoży zeznanie roczne PIT-28 albo PIT-28S. W takim przypadku w zeznaniu tym rozliczy należny ryczałt za cały 2022 rok.

5.3. Zmiana terminu zaliczenia do KUP składek finansowanych przez płatnika

Składki z tytułu należności np. ze stosunku pracy: na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez płatnika tych składek, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych będą stanowiły koszty uzyskania przychodów w miesiącu za który należności te są należne, jeżeli zostaną opłacone w terminie wynikającym z odrębnych przepisów (np. w przypadku składek na ubezpieczenia społeczne – z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a nie w terminie dotychczas określonym w przepisach podatkowych.

Ważne!

Zmiana wejdzie w życie od 1 stycznia 2023 r.

5.4. Odroczenie wdrożenia JPK PIT/CIT

Zmianie uległa data wejścia w życie regulacji dotyczących prowadzenia ewidencji podatkowych przy użyciu programów komputerowych, a także obowiązku ich przesyłania w formie ustrukturyzowanej do urzędu skarbowego (tzw. JPK/PIT i JPK/CIT).

Nowe obowiązki będą realizowane po raz pierwszy za rok podatkowy rozpoczynający się po dniu:

- 1) **31 grudnia 2023 r.** – w przypadku:
 - podatkowych grup kapitałowych,
 - podatników CIT, których wartość przychodu w poprzednim roku podatkowym przekroczyła 50 mln euro;
- 2) **31 grudnia 2024 r.** – w przypadku podatników CIT (innych, niż wymienieni w pkt 1) obowiązanych przesyłać ewidencje JPK_VAT oraz podatników PIT obowiązanych przesyłać ewidencje JPK_VAT;
- 3) **31 grudnia 2025 r.** – w przypadku pozostałych podatników PIT i CIT.

Niskie podatki Korzyść na lata

dowiedz się więcej

podatki.gov.pl/niskiepodatki

Ministerstwo
Finansów

Ministerstwo Finansów / gov.pl/finanse / gov.pl/kas

